

Onderwerp: uw brief van 27 november 2019 met kenmerk 2723311

Gezamenlijke inbreng stichting Mijn Roots, Plan Angel en Shapla Community

3 december 2019, Den Haag

Geachte heer Levenkamp,

Naar aanleiding van uw brief van 27 november 2019 heb ik bij brief van 29 november 2019 namens stichting Mijn Roots een aantal vragen gesteld met betrekking tot het bedrag van 1,2 miljoen Euro dat beschikbaar wordt gesteld over een periode 2020 en 2021, omdat niet voldoende duidelijk is waar dit bedrag voor is bestemd.

Niet alleen stichting Mijn Roots, maar ook Plan Angel (Colombia) en Shapla Community (Bangladesh) bepleiten actief de noodzaak van passende hulp voor geadopteerden. Zoals u weet trekken zij gezamenlijk op in de strijd om erkenning van de fouten die de Nederlandse overheid heeft gemaakt in interlandelijke adoptieprocedures, en voor een tegemoetkoming in de kosten voor de geadopteerden die gewoonweg het recht hebben om te weten waar zij vandaan komen. Het gaat om o.a. waarheidsvinding, het afstammingsrecht en identiteitsherstel. Ik verwijs naar de gezamenlijke visie van 25 maart 2019.

Ter aanvulling op mijn brief van 29 november 2019 leg ik namens de drie belangenorganisaties gezamenlijk enkele zorgen aan u voor. De zorgen zijn vervat in enkele vragen waar zij graag uw reactie op willen ontvangen.

1. Coördinatie rapportage Fiom

Het ministerie van Justitie en Veiligheid wil onder andere gehoor geven aan de vraag om organisaties die geadopteerden helpen bij zoektochten, financieel te ondersteunen. Het ministerie acht het van belang dat er samenhang is in de activiteiten waarvoor het ministerie financiële middelen beschikbaar stelt. Daarom zal het Fiom worden aangeschakeld als kennisinstituut en coördinator.

De belangenorganisaties betwisten echter dat het Fiom de aangewezen organisatie is die betrokken moet zijn bij de totstandkoming van een rapportage. Zij vinden dat het ministerie van Justitie en Veiligheid hier rechtstreeks een rol in zou moeten hebben.

Het Fiom is een organisatie die ook de belangen van afstandsmoeders behartigt en een rol speelt in adoptieprocedures. Als organisatie behartigt de organisaties dan tegenstrijdige belangen: zowel die van afstandsmoeders als die van de geadopteerden. Dit voelt bij veel geadopteerden niet goed. De belangenorganisaties komen dan in een lastige positie als zij namens deze groepen geadopteerden bepaalde kennis moeten uitwisselen met het Fiom.

Ook is het Fiom (in ieder geval) voor wat betreft het rootszoeken in de landen Indonesië, Colombia en Bangladesh geen kennisinstituut te noemen, aangezien de kennis en expertise bij de desbetreffende belangenorganisaties ligt. Dit is ook bewezen en tijdens de overleggen met het ministerie van Justitie en Veiligheid door deze belangenorganisaties overgebracht. Derhalve is het onduidelijk waarom deze kennis en expertise eerst overgedragen moet worden aan het Fiom, alvorens het in een rapportage bij het ministerie van Justitie en Veiligheid terechtkomt.

Als er al een partij betrokken moet zijn bij de totstandkoming van een rapportage, dan kan net zo goed het ministerie van Justitie en Veiligheid zelf worden aangewezen ten behoeve van de voortgang voor de totstandkoming van die rapportage en ter bewaking van het proces. Evaluatie en reflectie op de rapportage wordt uiteindelijk ook door het ministerie van Justitie gedaan, en die beslist over de besteding van de begroting. Daarom zou het Fiom helemaal geen rol in dit proces hoeven te spelen.

De belangenorganisaties willen gerust meewerken aan een kwaliteitskader, maar dan wel rechtstreeks in overleg met het ministerie van Justitie en Veiligheid of een apart onderdeel van dit ministerie, maar niet in samenwerking of door tussenkomst van het Fiom. In ronde drie tijdens het overleg met het ministerie en het Fiom op 5 juni 2019, heb ik namens stichting Mijn Roots aangegeven dat het ministerie hier een voortouw in zou moeten nemen.

Overigens lijkt het of deze tussenschakel (het Fiom) weer extra kosten met zich mee zal brengen die beter kunnen worden besteed. Kan het ministerie hier een toelichting op geven?

De belangenorganisaties verzoeken om uw beslissing om het Fiom als coördinerende instantie te laten fungeren, te heroverwegen.

2. Subsidie aan FIOM

In het verslag van 27 november 2019 vermeld het ministerie van Justitie dat Mijn Roots, Plan Angel en Shapla Community samen een visie hebben ingezonden. Echter, het is nog niet voldoende duidelijk of de inhoud van deze visie daadwerkelijk wordt nagestreefd door het ministerie.

Het rootszoeken wordt voor bepaalde landen uitgevoerd door de landspecifieke belangenorganisaties die hier gespecialiseerd in zijn. Mijn Roots, Plan Angel en Shapla Community hebben al bewezen dat eventuele concrete hulp aan geadopteerden uit Indonesië, Colombia en Bangladesh niet door het Fiom uitgevoerd kan worden, daar het Fiom de kennis en expertise mist op het gebied van rootszoeken in die landen. De belangenorganisaties zullen dit dan ook blijven benadrukken. Het gaat erom dat zowel de geadopteerden als de biologische ouders die hun kind kwijt zijn geraakt, op een zo efficiënt en effectief mogelijke manier ondersteuning krijgen. Alle belangenorganisaties die hier hun missie van hebben gemaakt, kunnen deze doelgroepen het best bedienen. Niet het Fiom.

Mogen de belangenorganisaties ervan uitgaan dat eventuele subsidie voor o.a. rootszoeken niet naar het Fiom gaat, aangezien het Fiom slechts wordt aangeschakeld voor de totstandkoming van de rapportage? Of wordt eventuele subsidie aan de belangenorganisaties straks via het Fiom gecoördineerd? De belangenorganisaties vragen het ministerie om een reactie hierop.

Verdeling van eventuele subsidie zou, in de visie van de belangenorganisaties, rechtstreeks vanuit het ministerie moeten geschieden. Als het ministerie van Justitie en Veiligheid vindt dat er perse een andere instantie betrokken moet zijn, pleiten de belangenorganisaties voor een onpartijdige instantie die zonder enig belang uitvoering geeft aan een mogelijke regeling. Net zoals bijvoorbeeld de Sociale Verzekeringsbank die de asbestregeling en remigratieregeling uitvoert.

Het gaat dan om de uitvoering van een regeling die gaat om financiële tegemoetkoming in de kosten voor rootszoeken.

3. Voornemen verdeling subsidie

Nogmaals verzoeken de drie belangenorganisaties een antwoord te geven op de volgende vraag, met betrekking tot het bedrag van 1,2 miljoen Euro. Is dit een bedrag :

Om de organisaties in staat te stellen om samen te werken met Fiom en bij te dragen aan deze rapportage, kan door het ministerie op korte termijn een subsidie beschikbaar worden gesteld om een tegemoetkoming te geven voor (een deel van de) door de organisatie te maken kosten voor de totstandkoming van de rapportage. Fiom zal de belangenorganisaties binnenkort uitnodigen voor een overleg om gezamenlijk te werken aan de opbouw van een rapportage over de mogelijkheden voor een landspecifiek aanbod.

Toch is het nog niet duidelijk of dit van 1,2 miljoen bedoeld is voor:

- De totstandkoming van de rapportage, of;
- Ter ondersteuning van de belangenorganisaties bij de uitvoering van hun missie (o.a. rootszoeken).

Ook zijn de belangenorganisaties benieuwd naar de verdeelsleutel hiervoor.

4. Erkenning en genoegdoening

Voorts deelt het ministerie in die brief mee dat de vraag met betrekking tot erkenning en genoegdoening voor geadopteerden naar verwachting aan de orde zal komen naar aanleiding van het rapport van de onderzoekscommissie Joustra. Daarbij kan ook de vraag of de erkenning en genoegdoening een financiële compensatie moet bevatten, een rol spelen. Of een geadopteerde uiteindelijk zelfstandig een bedrag krijgt uitgekeerd voor een zoektocht - daar waar de aansprakelijkstelling van stichting Mijn Roots op was gericht - daarover tasten alle betrokkenen dus nog volledig in het duister. Ook is het meestal zo dat aan nieuw beleid, als die er al van gaat komen, geen terugwerkende kracht wordt verleend. Diegenen die al hebben gezocht maar niet verder komen in hun zoektocht omdat ze slechts over een dossier met vals opgemaakte documenten beschikken, en wat ook is bewezen, hebben al financiële (en emotionele) schade opgelopen. Hoe worden deze gedupeerden tegemoet gekomen?

De belangenorganisaties verzoeken u om voor 12 december 2019 een reactie te geven op deze brief.

Alvast bedankt.

Namens stichting Mijn Roots, Plan Angel en Shapla Community

Dewi Deijle.

